

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

บทคัดย่อ
ของ
บุญตา นันทะกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
กันยายน 2546

บุญตา นันทะกุล. (2546). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมเดือน สดมณี, อาจารย์ อุษา ศรีจินดารัตน์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 4 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมรักการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมต่างกัน 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมรักการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีจิตลักษณะต่างกัน 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตลักษณะของนักเรียนกับพฤติกรรมรักการอ่าน 4) เพื่อค้นหาตัวแปรสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตลักษณะที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 1 โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 402 คน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบวัด ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยทางชีวสังคม แบบวัดการรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบวัดการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน แบบวัดการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างครูและนักเรียน แบบวัดการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียน แบบวัดลักษณะการคบเพื่อนที่เหมาะสม แบบวัดเจตคติต่อการอ่าน แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต และแบบวัดพฤติกรรมรักการอ่าน รวม 9 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two Way Analysis of variance) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ 6 ข้อ การวิเคราะห์ทั้งหมดนี้กระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามปัจจัยทางชีวสังคมของนักเรียนเพื่อให้ได้ผลที่ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญมีดังนี้คือ

1. การส่งเสริมการอ่านในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมรักการอ่าน โดยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวมากเป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่าน มากกว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวน้อย โดยพบผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย
2. การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างครูและนักเรียน ส่งผลต่อพฤติกรรมรักการอ่าน โดยพบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างครูและนักเรียน

มากเป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่าน มากกว่านักเรียนที่มีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย ระหว่างครูและนักเรียนน้อย โดยพบผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

3. การส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมรักการอ่าน โดยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียนมากเป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่าน มากกว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียนน้อย โดยพบผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

4. เจตคติต่อการอ่านส่งผลต่อพฤติกรรมรักการอ่าน โดยพบว่า นักเรียนที่มีเจตคติต่อการอ่านสูงเป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่าน มากกว่านักเรียนที่มีเจตคติต่อการอ่านต่ำ โดยพบผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

5. ลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลต่อพฤติกรรมรักการอ่าน โดยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงเป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่าน มากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ โดยพบผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

6. การค้นหาตัวทำนายพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน พบว่า เจตคติต่อการอ่าน การส่งเสริมการอ่านในครอบครัว การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ลักษณะการเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสม และการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรักการอ่านในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 57 สำหรับกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม พบว่า เจตคติต่อการอ่าน การส่งเสริมการอ่านในครอบครัว ลักษณะการเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสม และลักษณะมุ่งอนาคต ในกลุ่มเพศชายสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรักการอ่านได้ร้อยละ 60 ส่วนเจตคติต่อการอ่านในกลุ่มเพศหญิงสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมรักการอ่านได้ร้อยละ 49